

Protocol Meldcode
Meldcode met afwegingskader

Inleiding

Sinds juli 2013 is het onderwijs wettelijk verplicht om op scholen met de Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld te gaan werken en te gebruiken wanneer men signalen opvangt van kindermishandeling en/of huiselijk geweld.

Per 1 januari 2019 is de meldcode veranderd. Het wordt een professionele norm om melding te doen bij Veilig Thuis als er vermoedens zijn van acute en structurele onveiligheid. De 5 stappen uit de meldcode blijven bestaan, maar stap 4 en 5 worden aangepast. In stap 5 vervalt het onderscheid tussen hulp verlenen of melden. De beroepskracht neemt in de nieuwe situatie twee losse besluiten:

1. Is melden bij Veilig Thuis noodzakelijk?
2. Is zelf hulp bieden of organiseren ook (in voldoende mate) mogelijk?

Als hulpmiddel om te komen tot het besluit om te melden is het per 1 januari 2019 verplicht om als beroepskracht een afwegingskader te gebruiken in stap 4 en 5 van de meldcode. Dit afwegingskader helpt hen bij het wegen van het huiselijk geweld of de kindermishandeling en bij het beslissen. .

De SSgN is een school waar we uitgaan van vier kernwaarden. Eén daarvan direct toepasbaar op dit protocol:

Echt in contact

We zijn oprecht belangstellend, durven ons kwetsbaar op te stellen en geven andere de ruimte om dat te doen. We luisteren naar elkaar en controleren of we de ander begrepen hebben. We creëren een cultuur waarin iedereen (leerlingen en collega's) zich veilig en gelijkwaardig voelt.

Omdat we het belangrijk vinden dat er goed zicht is op de leerlingen, hebben we in de onderbouw gekozen voor een duo-mentoraat. Op die manier zijn er extra ogen op de klas en is er voldoende ruimte voor één op één gesprekjes. Vanaf klas drie is er één mentor verbonden aan een klas. In klas 3 en 4 mavo is er naast de mentor ook nog een coach gekoppeld aan iedere klas.

Wanneer mentoren vermoedens hebben van huiselijk geweld of kindermishandeling, bespreken ze direct met teamleider en/of ondersteuningscoördinator en vanuit daar wordt bekeken wat de vervolgstappen moeten zijn.

Op de SSgN zijn twee aandachtsfunctionarissen (AF) huiselijk geweld en kindermishandeling aangesteld:

- Sanne Bekkers, orthopedagoog/ psycholoog
- Loes van den Boogaard, ondersteuningscoördinator

De Meldcode

De Meldcode is gebaseerd op drie pijlers: *Meldnormen*, *Situaties van Onveiligheid* en de *Afwegingsvragen*.

Meldnormen: in welke situaties moeten beroepskrachten melden?

Beroepskrachten *moeten* een melding doen bij Veilig Thuis in de volgende situaties:

1. In **alle** gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid en disclosure.
2. In alle **andere** gevallen waarin de beroepskracht meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
3. Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

Situaties van onveiligheid

In het afwegingskader zijn er situaties vastgelegd waarin de beroepskracht *altijd* moet melden bij Veilig Thuis. Dit zijn situaties waarbij er sprake is van:

- Acute onveiligheid
- Structurele onveiligheid
- Disclosure (d.w.z. kind/volwassene geeft zelf aan slachtoffer te zijn van mishandeling /verwaarlozing)

Acute onveiligheid

Een zorgvrager die in direct fysiek gevaar is, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.

Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen of juist nalaten van toedienen van medicijnen.

Structurele onveiligheid

Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of geweld. Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst.

Disclosure

Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen bij huiselijk geweld of kindermishandeling of zich uiten bij een beroepskracht zonder hulp te vragen. Deze slachtoffers dienen ook bij Veilig Thuis gemeld te worden. Dit noemen we *disclosure* oftewel: onthulling. Wanneer een kind of volwassene uit zichzelf praat over mogelijk huiselijk geweld

en/of kindermishandeling betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. De drie meldnormen zijn te vertalen in vijf afwegingsvragen die u in stap 4 stelt.

Voorbeelden van acute, structurele onveiligheid en disclosure voor deze beroepspraktijk zijn te vinden in de bijlage(n).

Afwegingsvragen

Het *afwegingskader* (toe te passen in stap 4), bevat de vijf *afwegingsvragen* waarmee beroepskrachten bij de twee beslissingen, die in stap 5 van de meldcode moeten worden genomen, worden ondersteund.

Overzicht wettelijk verplichte stappen

<p style="text-align: center;">Stap 1</p> <ul style="list-style-type: none"> In kaart brengen van signalen <p>Kindcheck: Check of er andere kinderen in het gezin betrokken zijn.</p>	<p>★</p> <ul style="list-style-type: none"> Alle collega's die met leerlingen werken Observeren en brengen signalen in kaart en geven deze door aan de mentor van de leerling De mentor doet de kindcheck in samenwerking met de AF. De AF documenteert de signalen en de uitkomsten van de kindcheck in het dossier van de leerling bij het onderdeel Meldcode stap 1 De AF documenteert alle eventuele vervolgstappen
<p style="text-align: center;">Stap 2</p> <ul style="list-style-type: none"> Collegiale consultatie <p>Bij twijfel: Veilig Thuis (anoniem) Bij twijfel: letseldeskundige</p>	<p>★</p> <ul style="list-style-type: none"> De AF informeert en overlegt met collega's. Dit wordt collegiale consultatie genoemd. De AF documenteert dit in het onderdeel Meldcode stap 2 De AF vraagt advies bij Veilig Thuis en noteert de naam van de medewerker van VT waarmee gesproken is De AF documenteert het advies van VT in de Meldcode stap 2
<p style="text-align: center;">Stap 3</p> <ul style="list-style-type: none"> Gesprek met betrokkene(n) en (indien van toepassing) kind 	<p>★</p> <ul style="list-style-type: none"> De AF overlegt met collega wie het gesprek met de betrokkene(n)/kind heeft. Dit kan per casus verschillen. Degene die het gesprek voert documenteert dit in de Meldcode stap 3
<p style="text-align: center;">Stap 4</p> <ul style="list-style-type: none"> Wegen van geweld en/of kindermishandeling <p>Gebruik het afwegingskader Bij twijfel: altijd Veilig Thuis</p>	<p>★</p> <ul style="list-style-type: none"> De AF beoordeelt a.d.h.v. de 5 vragen van het afwegingskader de risicotaxatie. De AF neemt bij twijfel altijd contact op met Veilig Thuis De AF beslist over wel/niet naar stap 5 Bij doorgaan naar stap 5, bereidt de AF het gesprek voor, bespreekt de AF deze met de betrokkene(n)/kind en doet de AF de melding bij VT De AF documenteert dit in de Meldcode stap 4
<p style="text-align: center;">Stap 5</p> <ul style="list-style-type: none"> Beslissen met Veilig Thuis 	<p>★</p> <ul style="list-style-type: none"> De AF bespreekt vraag 3 t/m 5 van het afwegingskader met VT. De AF documenteert de vervolgstappen
<p style="text-align: center;">Afweging 1</p> <ul style="list-style-type: none"> Is melden noodzakelijk? <p>Melden is noodzakelijk als er sprake is van acute of structurele onveiligheid</p>	
<p style="text-align: center;">Afweging 2</p> <ul style="list-style-type: none"> Is hulpverlening (ook) mogelijk? 	

Omschrijving van de stappen

Stap 1: In kaart brengen van signalen

Alle collega's die met leerlingen werken

- Observeren en brengen signalen in kaart en geven deze door aan de mentor van de leerling
- De mentor doet de kindcheck samen met de aandachtsfunctionaris
- De AF documenteert de signalen en de uitkomsten van de kindcheck in het dossier van de leerling bij het onderdeel Meldcode stap 1
- Bij signalen/vermoedens van eengerelateerd geweld wordt een deskundige geraadpleegd en/of gehandeld conform de meldcode.

Stap 2: Collegiale consultatie

- De AF informeert en overlegt met collega's.
- Dit wordt collegiale consultatie genoemd. De AF documenteert dit in het onderdeel Meldcode stap 2
- De AF vraagt advies bij Veilig Thuis en noteert de naam van de medewerker van VT waarmee gesproken is
- De AF documenteert het advies van VT in de Meldcode stap 2

Stap 3: Gesprek met betrokkene(n) en kind

- De AF overlegt met de mentor en IOT wie het gesprek met de betrokkene(n)/kind heeft. Dit kan per casus verschillen.
- Degene die het gesprek voert documenteert dit in de Meldcode stap 3

Stap 4: Wegen van geweld en/of kindermishandeling

- De AF beoordeelt a.d.h.v. de 5 vragen van het afwegingskader de risicotaxatie.
- De AF neemt bij twijfel altijd contact op met Veilig Thuis
- De AF beslist over wel/niet naar stap 5
- Bij doorgaan naar stap 5, bereidt de AF het gesprek voor, bespreekt de AF deze met de betrokkene(n)/kind en doet de AF de melding bij VT
- De AF documenteert dit in de Meldcode stap 4
- De AF informeert directie over de melding

★ Verwerk de volgende "Vijf afwegingsvragen" in deze stap, deze zijn verplicht.

Vijf afwegingsvragen

Meldnorm 1	1	<p><i>Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?</i></p> <p>Nee: Afsluiten en vastleggen in dossier. Ja: Ga verder met afweging 2.</p>
	2	<p><i>Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?</i></p> <p>Nee: Ga verder met afweging 3. Ja: Melden bij Veilig Thuis. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.</p>
Meldnorm 2 en 3	3	<p><i>Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i></p> <p>Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Ga verder met afweging 4.</p>
	4	<p><i>Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i></p> <p>Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5.</p>
	5	<p><i>Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i></p> <p>Nee: (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp opstarten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.</p>

Stap 5: Beslissen met Veilig Thuis:

1: Is melden noodzakelijk?

2: Is hulp inzetten/organiseren (ook) mogelijk?

De melder neemt bij een melding samen met Veilig Thuis de laatste drie vragen van het afwegingskader door.

- Belangrijk is dat er gezorgd wordt voor goed voorbereide antwoorden op de laatste drie vragen van het afwegingskader.
- Als het antwoord bij vraag 3 ja is, is het belangrijk goed te omschrijven welke hulp geboden wordt en hoe de veiligheid van de betrokkenen geborgd wordt. Wie wordt de casus regisseur om dit te checken? AF zorgt ervoor dat dit helder is en gedocumenteerd is. AF is verantwoordelijk voor het doen van een melding.

Verantwoordelijkheid

In de Meldcode dient de organisatie vast te leggen wie binnen de organisatie de stappen doorloopt. Bijvoorbeeld een leerkracht die de signalen bespreekt met de ondersteuningscoördinator/aandachtsfunctionaris van een school. Daarnaast moet de organisatie in de Meldcode vastleggen wie eindverantwoordelijk is voor de beslissing om wel of geen melding te doen.

Vertrouwelijke informatie

De school houdt zich aan de algemene voorschriften van de AVG wet. De intern betrokkenen zijn op de hoogte van het opstarten van de Meldcode. Wanneer de Meldcode wordt opgestart mag er altijd contact opgenomen worden en overleg gevoerd worden met VT.

Documenteren

In Magister wordt een notitie aangemaakt met de titel Meldcode. In het bericht alleen zichtbaar: Meldcode opgestart op (datum), stappen die al doorlopen zijn, afgesloten op (datum). Zichtbaar voor ondersteuningsteam, directie en teamleiders. Een tweede notitie wordt gemaakt met titel Meldcode info. Hierin staat de volledige inhoud, afspraken en vervolgstappen. Deze is alleen zichtbaar voor de Opstarter van de meldcode en de AF. In magister wordt apart een groep Meldcode aangemaakt, waar de aandachtsfunctionarissen onder komen te vallen.

Instructie gebruik Kindcheck

De Kindcheck is onderdeel van de Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Doel van de Kindcheck is om meer kinderen in beeld te brengen die ernstig risico lopen mishandeld of verwaarloosd te worden door de situatie waarin hun ouder(s) verkeert of verkeren. De Kindcheck vindt plaats in **stap 1 van de Meldcode**.

De Kindcheck geldt voor alle beroepskrachten die onder de Wet verplichte Meldcode vallen. De Kindcheck is gericht op beroepskrachten die contacten hebben met volwassen cliënten en niet met hun (klein-)kinderen, en daarom ook niet beschikken over kindsignalen.

De Kindcheck is in alle gevallen aan de orde waarin de beroepskracht zich, vanwege de ernstige situatie van zijn volwassen cliënt, zorgen maakt over mogelijk aanwezige minderjarige kinderen. De Kindcheck geldt als een beroepskracht meent dat er, vanwege de toestand van zijn volwassen cliënt, risico's zijn op ernstige schade voor kinderen of een bedreiging van de veiligheid van kinderen die afhankelijk zijn van de zorg van cliënt. Zo geldt de Kindcheck bijvoorbeeld in geval van een ernstige (chronische) depressie, zware verslaving, (dreigende) huisuitzetting, geweld tussen huisgenoten, suïcidepoging.

NB:

- Ook het contact met een adolescent waarbij de beroepskracht zich zorgen maakt over eventueel aanwezige broertjes en zusjes in het gezin kan aanleiding zijn voor het uitvoeren van de Kindcheck;

- De Kindcheck geldt ook voor zwangere vrouwen.

Heeft u twijfels over de veiligheid van de kinderen? Dan doorloopt u de stappen van de Meldcode. U legt eerst vast door welke signalen bij de ouder u twijfelt over de veiligheid van de kinderen. Daarna volgt u de verdere stappen van de Meldcode die ervoor zorgen dat er ook verder onderzoek plaatsvindt en dat er, zo nodig, passende hulp komt.

Deskundigheid eengerelateerd geweld/meisjesbesnijdenis

Er gelden specifieke aandachtspunten als er sprake is van (een vermoeden van) eengerelateerd geweld. Zo dient men in deze zaken altijd een deskundige te raadplegen, omdat het collectieve karakter van deze vorm van geweld specifieke expertise vraagt. U kunt een op het gebied van eengerelateerd geweld deskundige raadplegen of Veilig Thuis.

Bij acute bedreiging van de veiligheid worden de stappen versneld, zo nodig binnen een uur. Denk hierbij aan (vermoedens van) een gedwongen huwelijk, achterlating, eerwraak die op (zeer) korte termijn dreigen plaats te vinden. Niet ingrijpen kan leiden tot moeilijk of niet omkeerbare situaties. Neem in dergelijke gevallen direct contact op met een aandachtsfunctionaris eengerelateerd geweld bij de politie of een andere in uw eigen Meldcode vermelde deskundige op dit specifieke terrein.

Informatie over meldrecht in relatie tot beroepsgeheim

Het beroepsgeheim of de zwijgplicht is een belangrijke voorwaarde voor effectieve hulpverlening. De vertrouwensrelatie met een cliënt of patiënt is van wezenlijk belang. Toch kunnen er situaties zijn waarin de problematiek zo ernstig is dat het doorbreken van het beroepsgeheim noodzakelijk is.

Meldrecht

De regels voor het verbreken van het beroepsgeheim gelden voor alle situaties waarin een cliënt zich in een ernstige situatie bevindt. Bij een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld is dit in een meldrecht vastgelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning (art. 5.2.6 Wmo). Dit biedt iedere beroepskracht met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld bij Veilig Thuis te melden. Ook als zijn cliënt, patiënt of leerling daar geen toestemming voor geeft. Daarnaast biedt het meldrecht beroepskrachten de mogelijkheid om informatie over een cliënt, patiënt of leerling te verstrekken als Veilig Thuis daarbij in een onderzoek naar vraagt.

NB: Het wettelijk meldrecht geldt ook als er alleen meerderjarigen bij het huiselijk geweld zijn betrokken.

NB: Voor een zorgvuldige besluitvorming is het noodzakelijk dat de beroepskracht de situatie, voordat hij zijn besluit neemt, bespreekt met een deskundige collega en zo nodig ook (op basis van anonieme cliëntgegevens) advies vraagt aan Veilig Thuis. Verder is het van belang dat de aanwezigheid van voldoende relevante feiten of signalen en zorgvuldige verzameling van deze feiten en signalen aantoonbaar is, en dat er een zorgvuldige en concrete afweging van belangen is geweest. Alle stappen van de meldcode zijn zorgvuldig doorlopen, en de gesprekken met de betrokkene(n) zijn gevoerd.

Participatie van kinderen

Voor kinderen die mishandeld, verwaarloosd of seksueel misbruikt worden, is het essentieel dat zij gezien en gehoord worden door volwassenen in hun omgeving die (professioneel) betrokken zijn en die zij vertrouwen.

1. Termen

In het protocol Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld van de SSgN wordt gesproken over ouder/opvoeder en kind/leerling. Het kind/leerling is ook een gesprekspartner en wordt meegenomen in de stappen van de Meldcode.

2. Informatie over het proces

Als de Meldcode opgestart wordt zal de mentor of schoolmaatschappelijk werker (net wie er betrokken is bij de betreffende leerling) dit melden aan de leerling. Aan de leerling worden de stappen uitgelegd. Wie doet er wat en waarom en op welke termijn. De mentor/smw of AF maakt duidelijk aan de leerling wat de zorgen zijn en wie welke besluiten gaat nemen en waarom. In het hele proces heeft de leerling de mogelijkheid om mee te denken, een eigen mening te geven en het gevoel serieus genomen te worden. Er is altijd het recht een klacht in te dienen en zich te verzetten tegen de te nemen stappen. Wel moet helder zijn dat mishandeling verboden is en hoe lastig ook, we dat niet mogen toestaan. Dat er stappen genomen moeten worden, moet wel helder zijn.

3. Informatie over veilig opgroeien

De AF/mentor ieder apart of samen informeren het kind over het recht om veilig op te groeien. Maakt ook inzichtelijk voor de leerling wat een normale omgang is tussen ouder en kind en wat niet. Een kind is nooit schuldig aan wat zijn of haar ouders doen. Dit moet ook duidelijk gemaakt worden aan de leerling.

4. Recht op eigen mening

De mentor of de AF informeert het kind over het recht om betrokken te worden, het recht op een eigen mening te mogen geven en de mogelijkheden daarvan.

5. Vragen en luisteren naar de visie van het kind

De mentor of de AF informeert bij het kind en luistert naar de visie van het kind.

Denk hierbij aan:

- De mening van het kind over bestaande zorgen.
- De door het kind geopperde oplossingen.
- De mening over voorgestelde beslissingen.

6. De mening van het kind in de besluitvorming

De AF neemt de stappen van de Meldcode door met het kind en bespreekt het afwegingskader met het kind.

7. Route bij disclosure

In het geval van disclosure wordt altijd direct gehandeld en neemt de geïnformeerde betrokkene (bv. mentor) contact op met de AF. De mentor en/of AF neemt de stappen van de meldcode door en bespreekt de stappen met het kind.

8. Steun

Na de melding spreekt de AF met kind over de genomen stappen en biedt ondersteuning aan (hangt af van de casus wie de ondersteuning aan het kind zal bieden). De AF houdt hierover contact met Veilig Thuis en eventuele (andere) hulpverlening.

9. Tips voor gesprek

Kwalitatieve gesprekstips om het gesprek met het kind aan te gaan zijn te vinden in Bijlage 2 Algemene tips voor gespreksvoering met kinderen afkomstig uit "*Handreiking Participatie van kinderen in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling*" (VWS, 2018).

Bijlage(n)

Bijlage 1

Definities en voorbeelden acute, structurele onveiligheid en disclosure

In samenspraak met Veilig Thuis zijn standaard definities en voorbeelden opgesteld. Deze voorbeelden zijn gericht op de praktijk van het onderwijs, bijvoorbeeld: basisonderwijs, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs en leerplicht.

Acute onveiligheid

Definitie	Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Toelichting	Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none">• Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft.• (Ernstig) letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe.• Poging tot verwurging.• Wapengebruik.• Geweld tijdens de zwangerschap.• (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar.• Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex)-partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking).• Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt van -9 maanden tot + 100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel.• Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrekt of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt.• Vrijheidsbepalende maatregel voor pleger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn.• Acute onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïcidepoging, automutilatie, acuut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs.• Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

- Een minderjarig kind dat alleen gelaten wordt in huis zonder toezicht en verzorging van een volwassene.
- Minderjarigen die opgesloten worden in huis en onthouden worden van eten en drinken.
- Minderjarigen die met een alleenstaande ouder leven, waarbij deze ouder een acute psychose krijgt.

Structurele onveiligheid

Definitie	Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.
Toelichting	Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst. In de afweging of sprake is van structurele onveiligheid is ten minste over de volgende factoren informatie nodig: herhaling van geweld /onveiligheid, oudersignalen en eventuele kindsignalen/signalen van slachtoffers.
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none"> • Minderjarigen die opgroeien bij ouders met zodanig ernstige problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden. • Ernstige verwaarlozing die voor jonge opgroeiende kinderen blijvende schade kan veroorzaken. • Minderjarigen die een hoog schoolverzuim hebben. • Minderjarigen die stelselmatig getuige zijn van huiselijk geweld. • Minderjarigen die geregeld fysiek mishandeld worden. • Psychische en/of fysieke mishandeling door escalerende vormen van langdurige stalking in partnerrelaties.

Disclosure

Definitie	Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uiteten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
Toelichting	Wanneer een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vraagt bij mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit, zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/pleger(s) bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex-)partnerstalking, huwelijksdwang, eerge relateerd geweld en ouderenmishandeling. Een professionele norm tot

melden betekent in dit geval zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer.

Voorbeelden

Bijlage 2 Algemene tips voor gespreksvoering met kinderen

Beroepshouding: Professionals die werken met kinderen betrekken kinderen vanuit de grondhouding dat zij van kinderen willen weten hoe het met hen gaat. Hun houding is oprecht en geïnteresseerd: zij luisteren naar het kind en nemen het kind serieus. De elementen die kinderen aangeven belangrijk te vinden in de communicatie met professionals zijn dat zij oprechte interesse in hen tonen, dat professionals naar hen luisteren en dat zij hun mening in elk geval in overweging nemen.

Volgens kinderen dragen de volgende aspecten bij aan het gevoel serieus genomen te worden:

1. echte interesse van de professional;
2. geloofd worden door de professional;
3. uitleg waarom het proces niet volgens de wensen van het kind gaat;
4. in contact blijven ook wanneer er geen probleem is;
5. geconsulteerd worden voordat er beslissingen genomen worden en er onderhandeld wordt wat deze beslissingen moeten zijn.

Aanvullend:

- Kinderen scannen je in een paar tellen. En een eerste indruk kan maar 1 keer gemaakt worden. Als jij slecht in je vel zit door iets anders, vertel dat dan open en eerlijk. Het kind kan dat dan scheiden van de "scan" die hij/zij gemaakt heeft.
 - Het is belangrijk voor het kind het gevoel te krijgen dat JIJ (het kind) de krent in de pap bent. Het kind voelt zich speciaal en het helpt om het vertrouwen van een kind te winnen.
 - Zeg bijvoorbeeld: "Wauw, ik ben onder de indruk van hoe jij jouw verhaal vertelt/probeert te vertellen. Dit helpt mij enorm om jou (en jouw ouders) te kunnen helpen!".
- Mishandelde kinderen geven aan dat een uitnodigende en aandachtige houding cruciaal is: kinderen praten vaak niet uit zichzelf over wat hen overkomt.

Oprechte interesse blijkt bijvoorbeeld ook wanneer professionals later nog eens vragen hoe het met het kind gaat, ook wanneer het kind is doorverwezen.

- 'Als ik naar jou kijk heb ik de indruk dat je veel stress voelt, klopt dat? Wat maakt je gestrest?'
 - 'Hoe was je dag vandaag?'
 - 'Je vertelde dat het beter gaat thuis/je je beter voelt. Ik ben blij voor je!'
 - 'Ik weet/zie dat jij in een moeilijke situatie zit, dat vind ik erg jammer voor je'
 - Compliment geven over een tekening/een nieuwe broek/een talent/iets anders
- Overigens vinden kinderen een 'formeel gesprek' niet altijd prettig. Vaak is het fijner om meer informeel te praten, bijvoorbeeld tijdens een wandeling of een autorit, of drukken kinderen zich makkelijker uit door te tekenen of met behulp van spel. Dat geldt zeker voor jongere kinderen of kinderen die de Nederlandse taal niet goed spreken of kinderen met beperkingen.

Vanzelfsprekend hangt de vorm ook af van de mogelijkheden die professionals hebben om omstandigheden te creëren. Als professional is het in ieder geval belangrijk open te staan voor de wensen van het kind hierin en hierin flexibel te zijn om zo aan te kunnen sluiten bij de wensen en mogelijkheden van het kind.

